

мовленнєві або комунікативні ситуації. Для учнів початківців це є діалоги на нескладні теми. Наприклад: знайомство, родина, покупки, тощо.

Емоційна забарвленість. Співрозмовники висловлюють свої думки, почуття і зрозуміло, що при цьому вони будуть показувати свої емоції. Це можна робити за допомогою: міміки, жестів, відповідної лексики, інтонації, тощо. Учні-початківці схильні до того, щоб просто завчати діалог та переважно розповідають вони його без емоцій. Тому протягом уроку автоматизувати деякі вирази, реакції, які учень зможе використовувати під час діалогу для емоційного реагування.

Двосторонній характер. У діалозі співрозмовник не лише говорить, але й слухає та реагує на сказане. Тобто діалог – це комплексне явище, яке потребує відповідних знань та умінь. В контексті вивчення німецької мови діалогічне мовлення є можливістю покращити компетенції говоріння, слухання та одночасно навчатися емоційно реагувати на сказане.

Тепер розглянемо інший аспект теми: уміння та навички. Багато людей думають, що це одне й те саме, але насправді між цими поняттями є різниця. Уміння – це якась дія, яку людина може робити спираючись на свої знання та досвід, в той час як навичка – це вже автоматизоване уміння, тобто дія вдосконалена за допомогою вправ. Тобто крім того, що викладачу потрібно вчити з учнями навчальний матеріал та робити вправи, нам необхідно автоматизувати набуті ними уміння, для того, щоб вони могли використовувати їх у реальному житті. Якщо говорити про навички в контексті діалогу на початковому етапі, то це означає, що в учня повинні бути автоматизовані деякі базові фрази та реакції, які він зможе застосовувати у реальному спілкуванні. Тож діалогічне мовлення є важливим аспектом при вивченні іноземної мови, але для ефективного застосування діалогу на уроці з початківцями потрібно бути обачливим та звертати увагу на специфіку даного виду комунікації. Таким чином дослідження шляхів формування умінь та навичок діалогічного мовлення на початковому етапі навчання німецької мови допоможе педагогам оптимізувати процес вивчення іноземної мови та полегшити формування комунікативних компетентностей.

Юрченко Марія, Сольська Тетяна
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Сольська Т.М., к. філол. наук, доцент

ФОНОСТИЛІСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕДУКОВАНОГО ГОЛОСНОГО SCHWA LAUT В ОФІЦІЙНИХ ПРОМОВАХ ОЛАФА ШОЛЬЦА

Питання редукованого голосного [ə], зокрема його фонологічного статусу та особливостей реалізації, займає особливе місце у системі німецьких голосних. Незважаючи на те, що цей голосний зустрічається лише в

ненаголошеній позиції, редукований [ə] не є маргінальним явищем німецької фонології, оскільки дозволяє отримати досить глибокий доступ до фонології та морфології мови. За якісними характеристиками редукований [ə] є завжди коротким, ненапруженим, слабким та ненаголошеним. Цей голосний зустрічається виключно в ненаголошених префіксах *be-*, *ge-*, у закінченні *-e* і в суфіксах *-em*, *-en*, *-el*.

За даними орфоепічного словника «*Deutsches Aussprachewörterbuch*» (2009) за редакцією Є.-М. Крех, реалізація або елізія редукованого [ə] у складі ненаголошеного суфікса *-en* можуть слугувати одним з маркерів диференціації фонетичних стилів у межах сучасної німецької стандартної вимови, а саме: фонетичного стилю з високою, середньою та низькою чіткістю артикуляції.

Так, для фонетичного стилю вимови з середньою чіткістю артикуляції, який притаманний, зокрема, для вимови професійних дикторів радіо і телебачення і слугує основою кодифікації сучасної німецької орфоепічної норми, характерним є вимовляння редукованого [ə] в суфіксі *-en* у таких фонетичних позиціях: після носових [m, n, ŋ], а також після латерального [l] та сонорного [r]: “*kommen*”, “*spannen*”, “*singen*”, “*fühlen*”, “*führen*”; після голосних: “*bauen*”, “*Greuel*”; перед голосними: “*Ebene*”, “*Bessemer*”; після [j]: “*Taille*”; в суфіксі *-chen*: “*Mädchen*” та в суфіксах *-dem* та *-tem*: “*Brodem*”, “*Atem*”. Водночас редукований [ə] здебільшого зазнає елізії після зімкнених приголосних: “*hatten*”, “*Atem*”; після щілинних: “*laufen*”, “*essen*”, “*Aktiven*”, а також після зімкнено-щілинних приголосних: “*deutschen*”, “*Apfel*”.

Натомість для фонетичного стилю з високою чіткістю артикуляції, який за даними словника застосовується в офіційних промовах та наукових доповідях перед широкою публікою зокрема, елізія редукованого [ə] відсутня в усіх зазначених вище позиціях. Фонетичний стиль зі зниженою чіткістю артикуляції, характерний, насамперед, для сучасного спонтанного мовлення, визначається протилежною тенденцією до випадіння аналізованого голосного в усіх перерахованих позиціях.

З метою дослідження реальних фоностилістичних характеристик сучасних німецькомовних політичних промов з позиції їх відповідності кодифікованій нормі, проаналізовано промову бундесканцлера Німеччини Олафа Шольца, проголошену 2022 року в Карловому університеті (Чехія) та присвячену європейській політиці і майбутньому Європейського Союзу.

Аналізована промова становить підготовлене мовлення серед широкою публікою на офіційну тему, що за комунікативною ситуацією цілком відповідає стандартній вимові з високою чіткістю артикуляції.

Аналіз реалізації *Schwa Laut* в промові Олафа Шольца засвідчує переважну елізію цього нейтрального голосного в усіх аналізованих позиціях – не лише в позиціях після зімкнених і щілинних приголосних, що за даними орфоепічних джерел характерно для середньої чіткості артикуляції, але і в позиціях після голосних – 69.5% після фонемі [r] – 72.7% , після носових – 66.6% та латеральної – 55.5%, що за даними орфоепічних джерел є характерною особливістю зниженої чіткості артикуляції, притаманної для фонетичного стилю розмовного мовлення (таблиця 1).

Таблиця 1.

Реалізація Schwa Laut в офіційній промові Олафа Шольца

після зімкнених: [b, d, g, p, t, k] <i>fragen</i>		після щільних: [f, v, s, z, ʃ, ʒ, Ich-, Ach- Laut] <i>aufpassen</i>		після голосних <i>verstehen</i>		після фонем R <i>zuhören, aufhören, buchstabieren</i>		після носових [m, n, ŋ] <i>anfangen, lernen</i>		після латеральної <i>spielen, wiederholen</i>	
[ə]	()	[ə]	()	[ə]	()	[ə]	()	[ə]	()	[ə]	()
n = 21		n = 14		n = 23		n = 11		n = 27		n = 9	
19.1 %	80.9 %	35.8 %	64.2 %	30.5 %	69.5 %	27.3% %	72.7 %	33.4 %	66.6 %	44.5 %	55.5 %

Наведені дані можна проілюструвати такими прикладами з промови:

- 1) *Verehrte Da[mŋ] und He[ɐn] Prorekto[ɐn] und Mitglieder der Fakultät[tŋ].*
- 2) *Ja, die Ukraine, die Republik Moldau, perspektivisch auch Georgien, und natürlich die sechs Staa[tŋ] des westlichen Balkans gehö[ŋ] zu uns, zum freien demokratisch[ŋ] Teil Europas, ihr EU-Beitritt liegt in unserem In[tʁɛ]sse.*

Встановлена тенденція демонструє більшу варіативність реалізації Schwa Laut порівняно з даними орфоепічних джерел, яка виявляється у численних випадках елізії редукованого [ə], що спричиняє такі модифікації, як вокалізацію попереднього сонорного [r] та його елізію, модифікаційні процеси лабіалізації та веларизації носових приголосних у позиції після редукованого [ə].

Відтак, встановлені явища дозволяють стверджувати, що за наведеними фоностилістичними характеристиками аналізована політична промова за фонетичним стилем більшою мірою наближається до вимови зі зниженою чіткістю артикуляції, оскільки виявляє в стилістиці офіційного мовлення ознаки, притаманні для розмовного мовлення в деяких рисах, зокрема щодо реалізації Schwa Laut.

Список використаної літератури

1. Сольська, Т.М. Система, орфоепічна норма, національна варіативність сучасної німецької мови. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 1. С. 228-234.
2. *Duden. Aussprachewörterbuch: Wörterbuch der deutschen Aussprache*. Mannheim, Wien, Zürich, 2000.
3. Krech, E.-M., E. Stock, Hirschfeld, U., and Anders, L. Ch. *Deutsches Aussprachewörterbuch*. 2009. Berlin; New York: Walter de Gruyter.
4. Solska, T., Borovska, O., Poseletska, K., Vyshyvana, N. Untersuchung zu der Realisierung des Phonems /r/ im unbetonten wortfinalen Silbenanlaut in der modernen deutschen Spontanrede. *Linguistica Silesiana*. 2022. T. 43: S.7-23.

Яремчук Олександра
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Камінська М. О., к. філол. наук, доцент*

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ Й ЛОКАЛІЗАЦІЇ АНГЛОМОВНИХ ВЕБСАЙТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У сучасному світі інтернет та інформаційні технології відіграють ключову роль у доступі до знань та ресурсів. Однак, щоб інформація була доступною та зрозумілою для різних аудиторій, необхідно провести переклад та локалізацію вебсайтів на різні мови. Ця робота присвячена вивченню специфіки відтворення термінології при перекладі та локалізації англomовних вебсайтів на українську мову.

Технічні вебсайти, зокрема, вимагають особливої уваги до точності перекладу, оскільки вони містять специфічну термінологію та технічні терміни, які мають чітко визначене значення. Помилка в терміні або його неправильне використання може призвести до суттєвих непорозумінь у сприйнятті матеріалу. У цьому контексті, робота зосереджується на аналізі специфіки термінології в контексті локалізації англomовних технічних вебсайтів на українську мову. Це особливо актуально для технічних документацій, таких як документація до мови програмування Python [1].

Документація Python є відмінним прикладом неточностей, пов'язаних з перекладом. Python є однією з найпопулярніших мов програмування в світі [2], тому документація має бути доступною та зрозумілою для міжнародної аудиторії.

При цьому, термінологія в документації часто є специфічною і має конкретне значення у контексті мови програмування. Наприклад, термін «дерево» може мати різне тлумачення в контексті програмування, і правильне відтворення цього терміну є важливим завданням під час перекладу [3, с.54-59].

Враховуючи специфіку дослідження, а також тип вебсайту, використання методів відтворення термінології включатиме різні підходи та інструменти.

Так, завдяки термінологічним базам даних та машинному перекладу, перекладачі можуть забезпечити послідовність термінології та уникнути помилок [4, с. 564]. Проте ручний редагування та корекція завжди буде важливою частиною процесу, зокрема для забезпечення точності та відтворення специфіки термінології.

Для поліпшення процесу відтворення термінології рекомендується розробка стандартів та деталізованих глосаріїв, які допоможуть забезпечити послідовність та якість перекладу. Також є важливим залучення спільноти до роботи над перекладом та локалізацією, що дозволить отримувати зворотний зв'язок та подальше вдосконалення матеріалу. У цьому контексті також важливо зазначити, що індивідуальні відмінності між англійською та українською мовами можуть вплинути на вибір доречних термінів [5].